TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2018. gada 19. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Eiropas apcietināšanas orderis – Pamatlēmums 2002/584/TI – Neizpildīšanas pamati – LES 50. pants – Dalībvalsts, kura ir uzsākusi izstāšanas procedūru no Eiropas Savienības, tiesu iestāžu izdotais rīkojums – Neskaidrības par attiecībām starp šo valsti un Savienību piemērojamo kārtību pēc izstāšanās

Lieta C-327/18 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 17. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 18. maijā, tiesvedībā par Eiropas apcietināšanas orderu izpildi, kuri izsniegti attiecībā uz

RO.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], S. Rodins [*S. Rodin*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā iesniedzējtiesas saskaņā ar Tiesas Reglamenta 107. pantu 2018. gada 17. maija pieņemto un Tiesā 2018. gada 18. maijā reģistrēto pieteikumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu,

ņemot vērā pirmās palātas 2018. gada 11. jūnija lēmumu apmierināt šo pieteikumu,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 12. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– RO vārdā – *E. Martin-Vignerte* un *J. MacGuill*, *solicitors*, *C. Cumming*, *BL*, kā arī *P. McGrath*, *SC*,

– *Minister for Justice and Equality* vārdā – *M. Browne* un *G. Hodge*, kā arī *A. Joyce* un *G. Lynch*, pārstāvji, kuriem palīdz *E. Duffy*, *BL*, un *R. Barron*, *SC*,

– Rumānijas valdības vārdā – *L. Lițu* un *C. Canțăr*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – angļu.

– Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Brandon* un *C. Brodie*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Holmes*, *QC*, un *D. Blundell*, *barrister*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid*, kā arī *R. Troosters* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 7. augusta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.) (turpmāk tekstā – "Pamatlēmums"), 50. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tādu divu Eiropas apcietināšanas orderu izpildi Īrijā, ko Lielbritānijas Apvienotās Karalistes un Ziemeļīrijas tiesu iestādes ir izsniegušas attiecībā uz RO.

Atbilstošās tiesību normas

Līgums par ES

3 LES 50. panta 1.–3. punktā ir paredzēts:

"1. Jebkura dalībvalsts var nolemt izstāties no Savienības saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.

2. Dalībvalsts, kura nolemj izstāties, par savu nodomu paziņo Eiropadomei. Ievērojot Eiropadomes paustās nostādnes, Savienība risina sarunas un noslēdz līgumu ar šo valsti, nosakot tās izstāšanās kārtību un ņemot vērā tās turpmākās attiecības ar Savienību. Par šo līgumu veic sarunas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. panta 3. punktu. To noslēdz Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu.

3. Līgumi attiecīgai valstij vairs nav saistoši no dienas, kad stājas spēkā izstāšanās līgums, vai, ja tāds nav noslēgts, divus gadus pēc 2. punktā minētā paziņojuma, ja vien Eiropadome, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti, vienprātīgi nenolemj šo laikposmu pagarināt."

Pamatlēmums

4 Pamatlēmuma 10. un 12. apsvērums ir formulēti šādi:

"(10) Eiropas apcietināšanas ordera mehānism[a] pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība. Tā īstenošanu var apturēt tikai gadījumā, ja viena no dalībvalstīm nopietni un vairākkārt pārkāpj principus, kas paredzēti [LES] 2. panta, ko konstatē Padome, ievērojot [LES] 7. panta 2. punktu, ar sekām, kas izklāstītas attiecīgā panta 3. punktā.

[..]

(12) Šajā pamatlēmumā ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [LES] 2. un 6. pantā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā [..], īpaši tās VI nodaļā. Neko šajā pamatlēmumā nevar interpretēt kā aizliegumu atteikt tādas personas nodošanu, par kuru izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, ja, pamatojoties uz objektīviem apstākļiem, ir iemesls domāt, ka minētais apcietināšanas orderis ir izsniegts, lai veiktu personas vajāšanu vai sodīšanu tās dzimuma, rases, reliģijas, nacionālās izcelsmes, valstiskās piederības, valodas, politisko uzskatu vai seksuālās orientācijas dēļ, vai ka šīs personas stāvokli varētu pasliktināt kāda no šiem iemesliem dēļ."

5 Pamatlēmuma 1. panta "Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt" 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums [ne]groza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā."

6 Pamatlēmuma 26. panta "Laikposma, kas pavadīts apcietinājumā izpildes dalībvalstī, ieskaitīšana" 1. punktā paredzēts:

"Izsniegšanas dalībvalsts ieskaita visus apcietinājuma termiņus, kas izciesti Eiropas apcietināšanas ordera izpildes rezultātā, kopējā brīvības atņemšanas laikā, kas būtu jāizcieš izsniegšanas dalībvalstī brīvības atņemšanas soda vai piespiedu līdzekļa piespriešanas rezultātā."

7 Pamatlēmuma 27. panta "Iespējamā kriminālvajāšana par citiem nodarījumiem" 2. punktā ir paredzēts:

"[..] nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota."

8 Pamatlēmuma 28. pants regulē nodošanu vai vēlāku izdošanu citai valstij, kas nav izpildes dalībvalsts.

Īrijas tiesības

9 Pamatlēmums Īrijas tiesību sistēmā tika transponēts ar *European Arrest Warrant Act 2003* (2003. gada Likums par Eiropas apcietināšanas orderi).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 Apvienotās Karalistes tiesu iestādes adresēja Īrijai divus Eiropas apcietināšanas orderus, kas izsniegti attiecībā uz RO.

11 Pirmais – izsniegts 2016. gada 27. janvārī par slepkavību un ļaunprātīgu dedzināšanu, kuras esot tikušas veiktas 2015. gada 2. augustā. Otrais – izsniegts 2016. gada 4. maijā par izvarošanu, kas esot tikusi veikta 2003. gada 30. decembrī. Par katru no šīm darbībām var tikt piespriests mūža ieslodzījums.

12 RO tika aizturēts un viņam tika piemērots pirmstiesas apcietinājums Īrijā 2016. gada 3. februārī. No šī datuma viņš atrodas pirmstiesas apcietinājumā šajā dalībvalstī, pamatojoties uz diviem Eiropas apcietināšanas orderiem, kuri pieņemti attiecībā uz viņu.

13 RO cēla iebildumus par viņa izdošanu Apvienotajai Karalistei, pamatojoties it īpaši uz šīs dalībvalsts izstāšanos no Savienības un uz 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas 3. pantu (turpmāk tekstā – "ECPAK"), apgalvojot, ka pret viņu varētu tikt īstenota necilvēcīga un pazemojoša izturēšanās, ja viņš tiktu turēts ieslodzījumā Magaberijas [*Maghaberry*] cietumā Ziemeļīrijā.

14 RO nevarēja tikt uzklausīts pirms 2017. gada 27. jūlija viņa veselības stāvokļa dēļ.

15 Ar 2017. gada 2. novembra lēmumu *High Court* (Augstā tiesa, Īrija), izvērtējusi RO apgalvojumus saistībā ar izturēšanos, kas pret viņu varētu tikt vērsta Ziemeļīrijā, atzina, ka atbilstoši precīzai un aktuālai informācijai par ieslodzījuma apstākļiem Magaberijas cietumā var uzskatīt, ka pastāv faktisks risks, ka RO sava vārguma dēļ varētu piedzīvot necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos. Tā uzskatīja par nepieciešamu, ņemot vērā 2016. gada 5. aprīļa spriedumu *Aranyosi* un *Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), lūgt Apvienotās Karalistes skaidrojumus par RO apcietinājuma apstākļiem viņa nodošanas gadījumā.

16 2018. gada 16. aprīlī Eiropas apcietināšanas orderu izsniegšanas tiesu iestāde *Laganside Court in Belfast* (Leigansaidas tiesa Belfāstā, Apvienotā Karaliste) sniedza informāciju par to, kā Ziemeļīrijas Ieslodzījuma vietu pārvalde novērsīs risku, ka pret RO varētu tikt īstenota necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās Ziemeļīrijā.

17 *High Court* (Augstā tiesa) norāda, ka tā noraidīja katru no RO celtajiem iebildumiem pret viņa nodošanu, izņemot tos, kuri ir saistīti ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, un tos, kuri attiecas uz ECPAK 3. pantu, uzskatot, ka tā nevarēja par tiem izlemt pirms Tiesas atbildes saņemšanas uz vairākiem prejudiciālajiem jautājumiem.

18 *High Court* (Augstā tiesa) atgādina, ka Apvienotā Karaliste 2017. gada 29. martā paziņoja Eiropadomes priekšsēdētājam par savu nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar LES 50. pantu un ka šis paziņojums nozīmē Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības 2019. gada 29. martā.

19 Šī tiesa norāda – ja RO nodošana tiks veikta, visdrīzāk viņš vēl atradīsies cietumā Apvienotajā Karalistē pēc šī datuma.

20 *High Court* (Augstā tiesa) arī norāda, ka ir iespējams, ka starp Apvienoto Karalisti un Savienību tiks noslēgti nolīgumi, lai regulētu šo pušu attiecības uzreiz pēc šīs izstāšanās vai ilgtermiņā attiecībā uz šī Pamatlēmuma aptvertajām jomām.

21 Tomēr pašlaik nav skaidrs, vai šāda vienošanās tiks noslēgta un, ja tā tiks noslēgta, kāds būs pieņemto attiecīgo pasākumu raksturs, it īpaši nav skaidrības attiecībā uz Tiesas kompetenci lēmuma pieņemšanai par prejudiciālo jautājumu.

22 *High Court* (Augstā tiesa) norāda, ka atbilstoši *Minister for Justice and Equality* (tieslietu un līdztiesības ministrs, Īrija) uzskatam ir jāpiemēro tādas tiesības, kādas tās ir šodien, nevis tās tiesības, kādas tās varētu būt nākotnē pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības. Iesniedzējtiesas ieskatā, iepriekš minētais ministrs pamatoti secina, ka RO nodošanas pienākums ir paredzēts, pamatojoties uz valsts tiesībām, ar kurām tika iesviests Pamatlēmums.

23 Šī tiesa norāda, ka, tieši pretēji, RO uzskata, ka, ņemot vērā neskaidrību attiecībā uz tiesisko regulējumu, kurš pastāvēs Apvienotajā Karalistē pēc šīs dalībvalsts izstāšanās no Savienības, nevar tikt garantēts, ka tās tiesības, kas viņam piešķirtas atbilstoši Savienības tiesībām, varētu praksē tikt īstenotas, līdz ar to nodošana nav jāīsteno.

24 Iesniedzējtiesa precizē, ka RO ir identificējis četrus Savienības tiesību aspektus, kuri teorētiski varētu tikt attiecināmi, proti:

– laikposma, kas pavadīts apcietinājumā izpildes dalībvalstī, ieskaitīšana, kas paredzēta Pamatlēmuma 26. pantā;

– tā sauktais "specialitātes princips", kas noteikts Pamatlēmuma 27. pantā;

– tiesības, kas ierobežo nodošanu vai vēlāku izdošanu, kas noteiktas Pamatlēmuma 28. pantā, un

– nodotās personas pamattiesību ievērošana saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk tekstā – "Harta").

25 Šīs tiesas ieskatā, rodas jautājums, vai iespējamā strīda gadījumā par kādu no šiem četriem aspektiem un pasākumu trūkuma, kas piešķirtu Tiesai kompetenci lemt prejudiciālajā kārtībā par tiem, tādas personas kā RO nodošana rada tai būtisku risku ciest no netaisnības, ne tikai teorētisku risku vien un līdz ar to nodošanas pieprasījums nebūtu jāapmierina.

26 Šajos apstākļos *High Court* (Augstā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Ņemot vērā:

– Apvienotās Karalistes iesniegto paziņojumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu;

– nenoteiktību attiecībā uz pasākumiem, kas tiks ieviesti starp Eiropas Savienību un Apvienoto Karalisti, lai regulētu attiecības pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās, un

– pakārtoto nenoteiktību attiecībā uz to, cik lielā mērā RO faktiski varētu izmantot tiesības saskaņā ar Līgumiem, Hartu vai attiecīgajiem tiesību aktiem, ja viņš tiktu nodots Apvienotajai Karalistei un paliktu apcietinājumā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās,

vai pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem ir jāatsakās nodot Apvienotajai Karalistei personu, par kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis un kuras nodošanai citādi būtu jānotiek saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem:
a) visos gadījumos,
b) atsevišķos gadījumos, ņemot vērā katra gadījuma konkrētos apstākļus,
c) nevienā gadījumā?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir norādīta b) daļā, kādi ir kritēriji vai apsvērumi, kas jāizvērtē pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesai, lai noteiktu, vai nodošana ir aizliegta?

3) Saistībā ar otro jautājumu, vai pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesai ir jāatliek galīgā lēmuma pieņemšana par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi un jāgaida lielāka skaidrība par attiecīgo tiesisko režīmu, kas tiks ieviests pēc attiecīgās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts izstāšanās no Savienības:
a) visos gadījumos,
b) atsevišķos gadījumos, ņemot vērā katra gadījuma konkrētos apstākļus,
c) nevienā gadījumā?

4) Ja atbilde uz trešo jautājumu ir norādīta b) daļā, kādi ir kritēriji vai apsvērumi, kas jāizvērtē pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesai, lai noteiktu, vai tai ir jāatliek galīgā lēmuma pieņemšana par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi?"

Par steidzamības tiesvedību

27 Iesniedzējtiesa ir lūgusi šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot Tiesas Reglamenta 107. pantā paredzēto steidzamības tiesvedību.

28 Sava lūguma pamatojumā šī tiesa norāda to, ka ieinteresētā persona pašlaik atrodas pirmstiesas apcietinājumā Īrijā, pamatojoties vienīgi uz Apvienotās Karalistes izsniegtajiem Eiropas apcietināšanas orderiem, lai veiktu kriminālvajāšanu, un ka viņa nodošana šai dalībvalstij ir atkarīga no Tiesas sniegtās atbildes. Šī tiesa uzsver, ka parastā tiesvedība tikai pagarinātu ieinteresētās personas apcietinājuma ilgumu, lai gan uz viņu attiecas nevainīguma prezumpcija.

29 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Pamatlēmuma, uz ko attiecas LESD trešās daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, interpretāciju. Tādējādi attiecībā uz šo lūgumu var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.

30 Otrkārt, attiecībā uz steidzamības kritēriju atbilstoši Tiesas judikatūrai jāņem vērā tas, ka attiecīgajai personai šobrīd ir atņemta brīvība un ka tās turpmāka atrašanās apcietinājumā ir atkarīga no strīda atrisinājuma pamatlietā. Turklāt ieinteresētās personas situācija ir vērtējama tāda, kāda tā ir datumā, kad tiek izskatīts pieteikums par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Tātad šajā gadījumā nav strīda par to, ka, no vienas puses, šajā datumā RO atrodas pirmstiesas apcietinājumā Īrijā un, no otras puses, ka viņa turēšana šādā situācijā ir atkarīga no lēmuma par viņa nodošanu Apvienotājai Karalistei pieņemšanas, kas tika apturēta gaidot Tiesas atbildi šajā lietā.

32 Šādos apstākļos Tiesas pirmā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījusi ģenerāladvokātu, 2018. gada 11. jūnijā nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

33 Ar uzdotajiem jautājumiem, kuri analizējami kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LES 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts paziņojuma par savu nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar šo pantu nozīmē to, ka Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas attiecībā uz personu gadījumā izpildes dalībvalstij ir pienākums atteikt šī Eiropas apcietināšanas ordera izpildi vai atlikt tā izpildi, gaidot precizējumu par tiesisko regulējumu, kurš tiks piemērots izsniegšanas dalībvalstī pēc tās izstāšanās no Savienības.

34 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā tas arī izriet no LES 2. panta, ka Savienības tiesības ir balstītas uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm – un tās to savstarpēji atzīst – ir kopīgas daudzas Savienības pamatvērtības. Šī premisa nozīmē un pamato dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos šo vērtību atzīšanā un tādējādi Savienības tiesību, ar kurām tās tiek īstenotas, ievērošanā (spriedumi, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 34. punkts, un 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 35. punkts).

35 Ar dalībvalstu savstarpējas uzticēšanās principu, it īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 36. punkts).

36 Kā izriet, konkrēti, no Pamatlēmuma 1. panta 1. un 2. punkta, tāpat kā no tā 5. un 7. apsvēruma, tā mērķis ir aizvietot notiesāto vai aizdomās turamo personu daudzpusējo izdošanas sistēmu, kuras pamatā ir 1957. gada 13. decembra Eiropas Konvencija par izdošanu, ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm, lai pildītu spriedumus vai veiktu kriminālvajāšanu, šai pēdējai sistēmai tiekot balstītai uz savstarpējās atzīšanas principa. Tādējādi ar Pamatlēmumu, ieviešot jaunu, vienkāršotu un iedarbīgāku personu, kuras ir notiesātas vai tiek turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, nodošanas sistēmu, ir mēģināts atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību, lai veicinātu Savienībai noteiktā mērķa sasniegšanu – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, pamatojoties uz augstu savstarpējo uzticēšanos, kurai ir jābūt starp dalībvalstīm (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 39. un 40. punkts).

37 Savstarpējās atzīšanas princips, kura piemērošana paredzēta Pamatlēmuma 1. panta 2. punktā, kurā ir norādīts noteikums, saskaņā ar kuru dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma tiesību normām. Tādēļ izpildes tiesu iestādes šādu orderi principā var atteikties izpildīt tikai atbilstoši izsmeļoši uzskaitītajiem, Pamatlēmumā paredzētajiem neizpildes pamatiem, un Eiropas apcietināšanas ordera izpilde var tikt pakārtota tikai vienam no minētajā pamatlēmumā paredzētajiem ierobežojoši paredzētajiem nosacījumiem. Tādējādi, lai arī Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 41. punkts).

38 Tādējādi Pamatlēmuma 3. pantā tieši ir norādīti Eiropas apcietināšanas ordera obligātās neizpildīšanas pamati un 4. un 4.a pantā fakultatīvās neizpildīšanas pamati, kā arī 5. pantā garantijas, kas īpašos gadījumos jāsniedz izsniegšanas dalībvalstij (spriedumi, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 51. punkts, un 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 42. punkts).

39 Tomēr Tiesa ir atzinusi, ka "ārkārtas apstākļos" savstarpējas atzīšanas un uzticēšanās starp dalībvalstīm principi var tikt ierobežoti (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 82. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 43. punkts).

40 Tiesa ar noteiktiem nosacījumiem ir atzinusi izpildes tiesu iestādes iespēju izbeigt nodošanas procedūru, kura noteikta Pamatlēmumā, ja ar šādu nodošanu tiktu radīts necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks pieprasītajai personai Hartas 4. panta nozīmē (spriedumi, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 104. punkts, kā arī 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 44. punkts).

41 Šajā ziņā Tiesa, pirmkārt, ir pamatojusies uz Pamatlēmuma 1. panta 3. punktu, kurā ir paredzēts, ka ar šo pamatlēmumu negroza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie noteikti LES 2. un 6. pantā, un, otrkārt, uz Hartas 4. pantā garantēto pamattiesību absolūto raksturu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 45. punkts).

42 Lai izvērtētu faktiskā riska pastāvēšanu, ka pret attiecīgo personu, attiecībā uz kuru tika izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, varētu tikt īstenota necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās, izpildes tiesu iestādei, piemērojot Pamatlēmuma 15. panta 2. punktu, ir jālūdz izsniegšanas tiesu iestādei visa papildu informācija, kuru tā uzskata par nepieciešamu, lai izvērtētu šāda riska pastāvēšanu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 76. punkts).

43 Tomēr RO norāda, ka Apvienotās Karalistes paziņojuma par tās nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar LES 50. pantu dēļ pastāv risks, ka vairākas tiesības, kuras viņam ir atbilstoši Hartai un Pamatlēmumam, vairs netiks ievērotas pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības. RO ieskatā, ar šo paziņojumu tika neatgriezeniski iedragāts savstarpējās uzticēšanās princips, kurš ir savstarpējās atzīšanas pamatā, līdz ar to Pamatlēmumā paredzētā nodošana nav jāizpilda.

44 Šajā ziņā rodas jautājums, vai tikai ar dalībvalsts paziņojumu par tās nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar LES 50. pantu ir iespējams pamatot atbilstoši Savienības tiesībām atteikumu izpildīt šīs dalībvalsts izsniegto Eiropas apcietināšanas orderi tā iemesla dēļ, ka nodotā persona vairs nevarētu pēc šīs izstāšanās izsniegšanas valstī atsaukties uz tiesībām, kuras tai izriet no Pamatlēmuma, un lūgt Tiesas kontroli par šīs dalībvalsts minēto tiesību īstenošanu atbilstoši Savienības tiesībām.

45 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka šāda paziņojuma sekas nav Savienības tiesību piemērošanas pārtraukšana dalībvalstī, kura paziņoja par savu nodomu izstāties no Savienības, un ka līdz ar to šīs tiesības, kuras ietilpst Pamatlēmuma tiesību normās, kā arī savstarpējās uzticēšanās un atzīšanas principi, kas ir minētā pamatlēmuma neatņemama sastāvdaļa, pilnībā paliek spēkā šajā valstī, līdz tā faktiski izstājas no Savienības.

46 Faktiski, kā tas arī izriet no šī 50. panta 2. un 3. punkta, tajā ir paredzēta izstāšanās procedūra, kas sastāv, pirmkārt, no paziņojuma Eiropadomei par nodomu izstāties, otrkārt, sarunām un tā nolīguma noslēgšanas, kurā noteikta izstāšanās kārtība, ņemot vērā nākotnes attiecības starp attiecīgo dalībvalsti un Savienību, un, treškārt, pati izstāšanās no Savienības šī līguma spēkā stāšanās dienā vai, ja tāds nav noslēgts, divu gadu laikā pēc paziņojuma Eiropadomei, izņemot, ja pēdējā minētā, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti, vienbalsīgi nolemj pagarināt šo termiņu.

47 Tomēr šāda atteikšanās izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi būtu pielīdzināma, kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 55. punktā, Pamatlēmuma tiesību normu vienpusējai piemērošanas apturēšanai un tas turklāt būtu pretrunā ar pēdējā minētā 10. apsvērumu, no kura formulējuma izriet, ka Eiropadomei ir jākonstatē, ka izsniegšanas dalībvalstī ir pārkāpti LES 2. pantā izklāstītie principi, lai attiecībā uz šo dalībvalsti apturētu Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma piemērošanu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 71. punkts).

48 Līdz ar to tikai dalībvalsts paziņojums par nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar LES 50. pantu pats par sevi nav uzskatāms par tādu, kas atzīstams par izņēmuma apstākli šī sprieduma 39. un 40. punkta minētās judikatūras izpratnē, ar ko varētu pamatot atteikumu izpildīt šīs dalībvalsts izsniegto Eiropas apcietināšanas orderi.

49 Tomēr izpildes tiesu iestādei vēl ir jāpārbauda, izvērtējot konkrēti un precīzi attiecīgās lietas apstākļus, vai pastāv nopietni un pierādīti iemesli uzskatīt, ka pastāv risks, ka pēc izsniegšanas valsts izstāšanās no Savienības personai, attiecībā uz kuru ir izsniegts šīs apcietināšanas orderis, varētu būtībā tikt liegtas pamattiesības un no Pamatlēmuma 26.–28. panta izrietošās tiesības, uz kurām atsaucās RO un kuras ir minētas šī sprieduma 24. punktā (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 73. punkts).

50 Attiecībā uz Hartas 4. pantā norādītajām pamattiesībām, kuras atbilst tām, kas minētas ECPAK 3. pantā (spriedums, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 86. pants), gadījumā, ja iesniedzējtiesa uzskatīs, kā tas, šķiet, arī izriet no tās uzdoto prejudiciālo jautājumu formulējuma un no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, ka saņemtā informācija tai ļauj noraidīt faktiska riska esamību, ka pret RO izsniegšanas dalībvalstī varētu tikt īstenota necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās Hartas 4. panta izpratnē, principā nebūtu vairs pamata atteikt nodošanu šī iemesla dēļ, neskarot RO iespēju, tiklīdz nodošana ir veikta, izmantot izsniegšanas dalībvalsts tiesību sistēmā paredzētus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ar kuriem viņš nepieciešamības

gadījumā varētu apstrīdēt viņa apcietināšanas apstākļu tiesiskumu šīs dalībvalsts ieslodzījumu vietā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 103. punkts).

51 Tomēr vēl ir jānoskaidro, vai iesniedzējtiesa varētu apšaubīt šo konstatējumu, pamatojoties uz to, ka ar Pamatlēmumu personai pēc tās nodošanas piešķirtās tiesības vairs netikšot nodrošinātas pēc izsniegšanas dalībvalsts izstāšanās no Savienības.

52 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šajā gadījumā izsniegšanas dalībvalsts, proti, Apvienotā Karaliste, ir ECPAK līgumslēdzēja puse un, kā tā to uzsvēra tiesas sēdē Tiesā, šī dalībvalsts ir iekļāvusi ECPAK 3. panta tiesību normas savās valsts tiesībās. Tās dalības šajā konvencijā saglabāšana neesot nekādā veidā saistīta ar tās piederību Savienībai, šīs dalībvalsts lēmums izstāties no pēdējās minētās neietekmē tās pienākumu ievērot ECPAK 3. pantu, kurš atbilst Hartas 4. pantam, un tāpēc nebūtu pamatots atteikums izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi tā iemesla dēļ, ka nodotajai personai varētu rasties necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks šo noteikumu izpratnē.

53 Attiecībā uz citām RO minētajām tiesībām un vispirms uz specialitātes principu, kas paredzēts Pamatlēmuma 27. pantā, ir jānorāda, ka šis noteikums ir saistīts ar izpildes dalībvalsts suverēno varu un personai, kuras nodošana tiek lūgta, dod tiesības pret to veikt kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību tikai par nodarījumu, par kuru tā nodota (spriedums, 2008. gada 1. decembris, *Leymann* un *Pustovarov*, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, 44. punkts).

54 Kā tas arī izriet no minētā sprieduma, ir svarīgi, lai persona varētu norādīt uz šī noteikuma pārkāpumu izpildes dalībvalsts tiesā pēc savas nodošanas.

55 Tomēr jānorāda, ka iesniedzējtiesas nolēmums un RO apsvērumi Tiesai nenorāda nevienu pašreizējo tiesvedību par šo noteikumu un arī neiesniedz konkrētās norādes, lai varētu paredzēt strīdu šajā ziņā.

56 Tas pats attiecas arī uz Pamatlēmuma 28. pantā paredzētām tiesībām attiecībā uz ierobežojumiem nodošanai vai vēlākai izdošanai citai valstij, kas nav izpildes dalībvalsts, jo lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā ziņā nav sniegta nekāda norāde.

57 Turklāt ir jāuzsver, ka Pamatlēmuma 27. un 28. panta tiesību normas attiecīgi atspoguļo 1957. gada 13. decembra Eiropas konvencijas par izdošanu 14. un 15. pantu. Kā arī tika atgādināts Tiesas sēdē, Apvienotā Karaliste ratificēja šo konvenciju un transponēja tās tiesību normas savās valsts tiesībās. No tā izriet, ka tās tiesības, uz kurām atsaucās RO, ir būtībā ietvertas izpildes dalībvalsts valsts tiesībās neatkarīgi no šīs dalībvalsts izstāšanās no Savienības.

58 Attiecībā uz laikposma, kas pavadīts apcietinājumā izpildes dalībvalstī, ieskaitīšanu, ko veic izsniegšanas dalībvalsts saskaņā ar Pamatlēmuma 26. pantu, Apvienotā Karaliste norāda, ka tā arī ir ieviesusi šo pienākumu valsts tiesībās un ka tas tiek piemērots neatkarīgi no Savienības tiesībām ikvienai izdotajai personai tās valsts teritorijā.

59 Tā kā no Pamatlēmuma 26.–28. panta izrietošās tiesības, kā arī Hartas 4. pantā paredzētās pamattiesības ir aizsargātas ar valsts tiesību normām ne tikai nodošanas, bet arī izdošanas gadījumā, tās nav atkarīgas no Pamatlēmuma piemērošanas izsniegšanas dalībvalstī. Šķiet, ka, tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ka nav faktisku norāžu, kas vedina uzskatīt, ka RO tiks liegta iespēja atsaukties uz šīm tiesībām šīs dalībvalsts tiesās pēc tās izstāšanos no Savienības.

60 Tas apstāklis, ka vienošanas neesamības gadījumā šajā ziņā starp Savienību un Apvienoto Karalisti minētās tiesības nevarētu būt par prejudiciālā jautājuma priekšmetu Tiesā pēc šīs dalībvalsts izstāšanās no Savienības, neietekmē šo analīzi. Faktiski, no vienas puses, kā tas izriet no iepriekšējā punkta, nodotai personai ir jābūt tiesībām atsaukties uz šo pašu tiesību kopumu minētās dalībvalsts tiesā. No otras puses, ir jāatgādina, ka prejudiciālā jautājuma uzdošanas mehānisms Tiesai ne vienmēr ir bijis

pieejams tiesu iestādēm, kas nodarbojas ar Eiropas apcietināšanas ordera piemērošanu. Jo īpaši, kā norāda ģenerāladvokāts secinājumu 76. punktā, ka tikai no 2014. gada 1. decembra, proti, piecus gadus pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā, Tiesa ir ieguvusi pilnu jurisdikciju attiecībā uz Pamatlēmuma interpretāciju, lai gan tas ir bijis jāievieš dalībvalstīs no 2004. gada 1. janvāra.

61 Līdz ar to, kā tas arī norādīts ģenerāladvokāta secinājumu 70. punktā, ka tādā lietā, kāda ir pamatlieta, lai izlemtu jautājumu par to, vai Eiropas apcietināšanas orderis ir jāizpilda, ir svarīgi, ka šī lēmuma pieņemšanas brīdī izpildes dalībvalsts tiesu iestāde var sagaidīt, ka izdevēja dalībvalsts attiecībā uz personu, kas tiek faktiski nodota, ievēro Pamatlēmuma materiāltiesisko saturu, tai skaitā par situāciju pēc nodošanas pēc tam, kad šī dalībvalsts ir izstājusies no Eiropas Savienības. Šāda prezumpcija ir pieļaujama, ja dalībvalsts, kas izstājas no Eiropas Savienības, valsts tiesībās ir būtībā ieviests šo tiesību saturs, jo īpaši turpinot piemērot pārējos starptautiskos nolīgumus, tādus kā 1957. gada 13. decembra Eiropas konvencija par izdošanu un ECPAK, arī pēc attiecīgās valsts izstāšanās no Eiropas Savienības Tikai tad, ja ir pamatotas aizdomas par pretējo, dalībvalsts tiesu iestādes var nolemt neizpildīt Eiropas apcietināšanas orderi.

62 Tādējādi uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka LES 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tikai dalībvalsts paziņojums par savu nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar šo pantu nenozīmē, ka šīs dalībvalsts Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas attiecībā uz personu gadījumā izpildes dalībvalstij ir pienākums atteikt šī Eiropas apcietināšanas ordera izpildi vai atlikt tā izpildi, gaidot precizējumu par konkrēto tiesisko regulējumu, kurš tiks piemērots izsniegšanas dalībvalstī pēc tās izstāšanās no Savienības. Gadījumā, ja nepastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka personai, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, varētu tikt liegtas Hartā un Pamatlēmumā atzītās tiesības pēc izsniegšanas dalībvalsts izstāšanās no Savienības, izpildes dalībvalsts nevar atteikt šī Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kamēr izsniegšanas dalībvalsts ir Eiropas Savienībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprež:

LES 50. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tikai dalībvalsts paziņojums par savu nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar šo pantu nenozīmē, ka šīs dalībvalsts Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas attiecībā uz personu gadījumā izpildes dalībvalstij ir pienākums atteikt šī Eiropas apcietināšanas ordera izpildi vai atlikt tā izpildi, gaidot precizējumu par konkrēto tiesisko regulējumu, kurš tiks piemērots izsniegšanas dalībvalstī pēc tās izstāšanās no Savienības. Gadījumā, ja nepastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka personai, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, varētu tikt liegtas Eiropas Savienības Pamattiesību Hartā un Padomes pamatlēmumā 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), atzītās tiesības pēc izsniegšanas dalībvalsts izstāšanās no Savienības, izpildes dalībvalsts nevar atteikt šī Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kamēr izsniegšanas dalībvalsts ir Eiropas Savienībā.

[Paraksti]